

Šifra učenca/učenke:

Državni izpitni center

N 0 7 1 1 0 1 2 1

REDNI ROK

Petek, 4. maja 2007 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki: učenec/učenka prinese s seboj modro/črno nalivno pero ali moder/črn kemični svinčnik. Učenec/učenka dobi en obrazec za točkovanje.

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA

ob koncu 2. obdobja

NAVODILA UČENCU/UČENKI

Natančno preberi uvodna navodila.

Prilepi kodo oziroma vpiši svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na obrazec za točkovanje.

Preden začneš reševati naloge, previdno iztrgaj prilogo, na kateri sta izhodiščni besedili.

Nato pazljivo preberi navodilo posamezne naloge in jo reši. Odgovore poišči v besedilu.

Piši čitljivo in s pisanimi črkami.

Če se zmotiš, napačni odgovor prečrtaj in ga napiši na novo.

Na koncu svoje odgovore še enkrat preveri.

Želimo ti veliko uspeha.

Preizkus ima 12 strani, od tega 2 prazni.

PRAZNA STRAN

PRILOGA

I. DEL

HITROST IN RAZKOŠJE NA ŽELEZNIŠKIH TIRIH

Prvi hitri vlak v Italiji je od leta 1953 do 1970 vozil med Rimom in Milanom; imenovali so ga Settebello.

Imel je sedem vagonov – prvi in zadnji sta bila vlečna, zato vlaka na končni postaji ni bilo treba obračati, temveč je strojevodja preprosto odšel v svojo kabino na drugi strani vlaka. Kabina je bila nad t. i. razglednim salonom za premožnejše potnike, in sicer 3,66 m nad tiri. Strojvodji je omogočala dober pregled nad železniško progo.

Vlak je bil dolg 165 m, tehtal je 327 t in je dosegel hitrost 180 km/h. Njegovi motorji so uporabljali električni tok in so proizvajali 2.415 konjskih moči. Sprejel je do 190 potnikov; bil je klimatiziran, vagoni pa so bili dobro zvočno izolirani, zato je bilo v njih zelo tiho. Njegova zunanost je bila srebrno sive in zelene barve.

Namenjen je bil poslovnežem, ki se jim je mudilo, in potnikom, ki so lahko plačali drage vozovnice. Vlečna vagona sta imela tudi salon za potnike prvega razreda (t. i. razgledni salon); sedeže v njem je bilo treba rezervirati. V osrednjem vagonu pa so bili kuhinja, restavracija in pisarna za dva strežnika.

Settebello je omogočal razkošno in hitro potovanje. Vozil je po progi, ki je potekala po Apeninih; na svoji poti se je ustavil samo dvakrat, in sicer v Bologni in Firencah. 630-kilometrsko razdaljo med začetno in končno postajo je prevozil v 5 urah in pol.

(Prirejeno po: J. Holland, Vlaki, Založba Učila, Tržič 1997.)

II. DEL

ČUDEŽNE GOSLI

Mladenič je postal potujoči godec, vozil se je iz vasi v vas, iz kraja v kraj in godel v zabavo ljudem. Dobro je zaslužil in kupil si je položčene škornje, klobuk s pavjim peresom, nove hlače in jopič.

Nekega dne je tako pripotoval tudi v kraljevo mesto, kjer je izvedel, da ima kralj tri za ženitev godne hčere.

Odšel je naravnost h kralju in ga zaprosil za roko ene od hčera.

»Prav, nimam nič proti. Zaprosi najstarejšo, če ti hoče biti nevesta,« mu je odvrnil kralj.

Mladenič se je sestal z najstarejšo kraljično, a preden jo je zaprosil, ji je nadel na prst čudežni prstan in jo vprašal:

»Ali te je že kdo kdaj objemal?«

Kraljična je odločno odkimala, toda njena usta so spregovorila:

»Dva princa iz sosednjih kraljestev sta me že objemala.«

Mladenič ji je snel prstan in odšel k srednji kraljični. Tudi tej je nadel na prst čudežni prstan in jo vprašal:

»Ali te je že kdo kdaj objemal?«

»Samo enkrat me je objel princ iz sosednjega kraljestva,« mu je morala priznati kraljična.

»Potem te ne maram za nevesto,« ji je rekel mladenič in nadel prstan na prstanec najmlajše kraljične.

»Kaj pa tebe, te je kdaj kdo objemal?« je hotel izvedeti fant.

»Še nihče se me ni nikoli dotaknil,« je spregovorila kraljična.

Fant je bil z odgovorom zadovoljen in je najmlajšo kraljično razglasil za svojo nevesto.

Toda starejši kraljični sta bili hudo užaljeni in sta se šli potožiti očetu kralju, češ da ju je godec osramotil.

(Odlomek.)

I. DEL

Naloge se navezujejo na besedilo *Hitrost in razkošje na železniških tirih.*

Pozorno preberi izhodiščno besedilo in reši naslednje naloge.

1. Kdaj in v kateri knjigi je bilo objavljeno besedilo? Dopolni poved.

Besedilo je bilo objavljeno leta _____ v knjigi z naslovom _____.

	1
--	---

2. Kaj je bil namen pisca izhodiščnega besedila? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Bralce je želel seznaniti s svojim potovanjem z vlakom po Apeninih.
- B Bralce je želel seznaniti s prvim italijanskim hitrim vlakom.
- C Bralce je želel seznaniti s prvim slovenskim hitrim vlakom.
- Č Bralce je želel pripraviti do vožnje s hitrim vlakom.

	1
--	---

3. Kaj si izvedel o vlaku? Dopolni preglednico.

Dolžina	
	7
Število sedežev	
	327 t
	do 180 km/h
Število let obratovanja	

	3
--	---

4. Ali so navedene trditve o vlaku iz izhodiščnega besedila pravilne?

Če je trditev pravilna, obkroži DA.

Če trditev ni pravilna, obkroži NE.

Vlak je imel štiri vmesne postaje. DA   NE

Za vse sedeže na njem so bile potrebne rezervacije. DA   NE

Zunaj je bil pobarvan s tremi barvami. DA   NE

Vlečna vagona sta bila višja od ostalih. DA   NE

	2
--	---

5. V zadnjem odstavku izhodiščnega besedila poišči protipomenki. Napiši ju na črti.

_____

	1
--	---

6. Podčrtani besedi oziroma besedo v navedenih besednih zvezah zamenjaj s pridevnikom. Pridevnike napiši na črte.

vagon za potnike   → _____ vagon

vlak na elektriko   → _____ vlak

postaja vmes   → _____ postaja

železnica po Italiji   → _____ železnica

	2
--	---

7. Povedi dopolni z besedama v oklepajih; postavi ju v pravilno obliko in napiši na črti.

Na vlaku ni bilo dveh (*restavracija*) _____, temveč je bila samo ena.

Kdo so bili (*človek*) _____, ki so potovali s tem vlakom?

	2
--	---

8. Vprašaj se po podčrtanem delu navedene povedi. Vprašalno poved napiši na črto.

Vlak je vozil manj kot 6 ur.

_____

	2
--	---

9. V kateri časovni obliki so glagoli v izhodiščnem besedilu? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A V pretekliku.

B V sedanjiku.

C V prihodnjiku.

	1
--	---

10. Vprašaj se po podčrtanih besedah. Vprašalnico napiši na črto.

V vagonih je bilo zelo tiho.

_____

	1
--	---

11. Popravi pravopisne napake v povedi. Napiši ločili in veliki začetnici.

strojevodja nam je povedal da so nekoč potovali s parnim vlakom iz maribora do slovenskega glavnega mesta

	2
--	---

12. Predstavljaš si, da si se pred tremi dnevi peljal/peljala z vlakom iz Ljubljane v Koper. Ko si prišel/prišla domov, si ugotovil/ugotovila, da si na vlaku pozabil/pozabila jakno.

Napiši mali oglas za rubriko IZGUBLJENO/NAJDENO (objavljen bo v časopisu). Pri opisu jakne si pomagaj z ilustracijo; napiši najmanj tri njene značilnosti.

Piši s pisanimi črkami.

A:

	4
--	---

B:

	2
--	---

II. DEL**Naloge se navezujejo na besedilo *Čudežne gosli*.**

Pozorno preberi izhodiščno besedilo in reši naslednje naloge.

1. Kaj je besedilo o potujočem godcu? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Pustolovska zgodba.
- B Kriminalka.
- C Pravljica.
- Č Mladinska povest.

	1
--	---

2. Ali so navedene trditve o izhodiščnem besedilu pravilne ali ne?

Če je trditev pravilna, obkroži DA.

Če trditev ni pravilna, obkroži NE.

Avtor besedila je znan.

DA NE

Čas dogajanja je določen.

DA NE

V besedilu se pojavi pravljичno/ljudsko število.

DA NE

	3
--	---

3. Kaj izvemo o mladeniču iz 1. odstavka izhodiščnega besedila? V svoj odgovor vključi tri podatke. Odgovor napiši na črti.

	1
--	---

4. **Kako si v izhodiščnem besedilu sledijo dogodki?** Na vsako črtico napiši ustrezno številko od 1 do 5.

_____ Izvedel je, da ima kralj tri neporočene hčere.

_____ Odločil se je, da bo za ženo vzel najmlajšo kraljično.

_____ Nekega dne je prispel v kraljevo mesto.

_____ Starejši hčeri sta bili zaradi njegove odločitve jezni in prizadeti.

_____ Mladenič je potoval iz kraja v kraj in igral ljudem.

	2
--	---

5. **S katerim predmetom je fant dosegel, da so kraljične odgovorile po resnici?** Odgovor napiši na črto.

_____

	1
--	---

6. **Zakaj je mladenič za ženo izbral najmlajšo kraljično?** Odgovor v obliki povedi napiši na črti.

_____

_____

	2
--	---

7. Napiši, kaj je najstarejša kraljična povedala očetu o srečanju z mladeničem. Pri tem upoštevaj izhodiščno besedilo in zajemi,

- po čem jo je mladenič vprašal,
- kaj mu je želela odgovoriti in
- kaj mu je v resnici povedala,
- zakaj mu je tako odgovorila,
- kako se je mladenič odzval in
- kako se je ob tem počutila.

Povedi v tvojem besedilu naj bodo povezane. Besedilo naj ne bo napisano v obliki odgovorov na vprašanja. Napiši največ 6 povedi.

A:

	4
--	---

B:

	2
--	---

SKUPNO ŠTEVILO TOČK I. IN II. DELA:

	40
--	----

PRAZNA STRAN